

19.5.2004

לכבוד

עו"ד ענת אבן

לשכת היועצת המשפטית

האוניברסיטה העברית

ירושלים

שלום רב,

הנדון: למכתבך למר מולי רובין ולמר רועי פרלשטיין-דביר מיום 16.5.2004

הריני להשיב בשם הסטודנטים נציגי תא "תיקון" למכתבך אשר בסימוכין.

אפתח ואומר כי טענותיך להוצאת דיבה וללשון הרע מופרכות הן מעיקרן. יתרה מכך, טענותיך אלו יש בהן כדי לחזק את החשש הראשוני שניטע בלב הסטודנטים, ולפיו סירוב האוניברסיטה לאפשר להם להפגין ברחבת המזרקה נבע מתכליות זרות, החותרות תחת חופש הביטוי כערך יסוד בחברה ובמשפט הישראלי. ובמה דברים אמורים?

עיקר מכתבך נסוב סביב הנאמר בכרוז כי "האוניברסיטה העברית בחרה להעסיק את עובדיה דרך חברות כח אדם בידיעה כי זכויותיהם נפגעות ושכרם זעום". לטענתך, מדובר ב"קביעה גורפת" שהנה "שקרית בעליל". לא מני ולא מקצתי: **הטענה האמורה אינה אלא בבחינת הבעת דעה, החוסה מלוא היקפה תחת כנפי חופש הביטוי.** השימוש בביטוי "בחרה" אך ממחיש כי לפנינו דעה ערכית, ולא קביעת עובדה מספרית. וכבר נפסק מפי בית המשפט העליון כי הגבול בין הבעת דעה לבין קביעת עובדה אמנם מטושטש הוא, אך נתון לאיזון מתמיד לפי שיקולי מדיניות, וברוח עקרון העל של חופש הביטוי (וראי לעניין זה ע"א 323/98 אריאל שרון נ' עוזי בנוימן ואח' תק-על 158, (1)2002). לאור זאת, הרי שטענתך – ולפיה, "מרבית עובדי האוניברסיטה מועסקים ישירות על ידה" – אין בה כדי להצביע על לשון הרע, כי אם על הצמדות קטנונית לזוטי-דברים ולשאלות של ניסוח וסגנון, הנופלות בוודאי לגדר "פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש" לפי סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965.

אוסף ואתהה: ולו היה הכרוז נוקט לשון לפיה "האוניברסיטה בחרה להעסיק חלק מעובדיה" וגוי- האם אז הייתה אמירה זו מקובלת בעינייך ובעיני האוניברסיטה? האם טענה בדבר ניצולם של 10 עובדים יפה יותר בעיניכם מאשר טענה בדבר ניצולם של 100 עובדים? האם בהבדל כמותי עסקינן? מסופקני. ולחלופין, במידה והיה הכרוז נוקט לשון "עובדים" ללא הוספת מלית היחס

"את" לפני הביטוי ותיבת "יה" השייכות לאחריו – האם אז היו הדברים צורמים פחות באוזניכם? בטוחני שלא כך היא. ואם אין זאת אלא שטועה אני טעות קשה ומרה, ואמנם המספרים מהווים מבחינתכם את ההבדל כולו, יוצהר כאן כי מבלי להודות בהוצאת דיבה מוכנים הסטודנטים להתחייב לנקוט בכרוזים הבאים את אחד משני הנוסחים שלעיל – כפי שתעדיף האוניברסיטה (לרבות הסיפא: "בידיעה כי זכויותיהם נפגעות ושכרם זעום").

ברי, כי מנסחי הכרוז הביעו דעה לגיטימית, מבלי להכנס לדקדוקי כמויות ומספרים, ודעתם היא כי האוניברסיטה נוטלת חלק בדפוס העסקה נצלניים ומקפחים – יהא היקפם אשר יהא. האוניברסיטה באופן טבעי מתנגדת לדעה זו, ואף דעתה שלה לגיטימית. בוודאי שאין כאן "הוצאת דיבה". ועוד: טענתך ל"סעיף בתנאי ההתקשרות המחייב את החברות לשלם את מלוא הזכויות" אינה פוגמת כהוא זה בלגיטימיות דעתם של הסטודנטים, ועל אחת כמה וכמה שאין היא מצביעה על "לשון הרע"; העסקה באמצעות חברות כח אדם הנה מנגנון בעל אופי וחיות משלו, ואין בפרט כזה או אחר בהתקשרות שבין המעסיק החוזי למעסיק האותנטי כדי לשלול את זכותם של הסטודנטים לצאת כנגד המנגנון, כנגד עצם השימוש בו על-ידי האוניברסיטה וכנגד השלכותיו מרחיקות הלכת על זכויות העובדים. זאת מבין אף הקורא הסביר, שהרי בניגוד לנטען על-ידך אין הכרח להסיק מנוסח הכרוז כי האוניברסיטה ידעה על הפרת חוק ספציפית והתעלמה מכך, אלא כי עצם השימוש בחברות כח אדם נעשה תוך ידיעה כללית בדבר השלכותיו הפוגעניות כלפי העובדים.

מכאן, שגם טענתך ולפיה "האוניברסיטה מינתה וועדה" וכו' (ומבלי שתמצאי לנכון לפרט איזו אפקטיביות - אם בכלל - משיגה הוועדה במלאכת הפיקוח עליה היא אמונה), גם טענה זו אין בה כדי לכרסם ולו במעט בלגיטימיות של מאבק הסטודנטים, מאבק המכוון כלפי עצם פניית האוניברסיטה לאפיק ההעסקה השניונית. וכבר צוין, כי מאבקם זה של הסטודנטים חוסה כל כולו תחת חופש הביטוי.

כאמור, אין לי אלא לראות במכתבך אישוש מצער לחששות הסטודנטים בדבר המניע האמיתי הניצב מאחורי הסירוב לאפשר להם להפגין במרכז הקמפוס: הרצון להשתיק כל קול ביקורתי, ספקני וחלופי למדיניותה של האוניברסיטה וליחסי העבודה הנוהגים בה. התעקשותה של האוניברסיטה לראות בביקורת המוטחת בה בתחום זה משום "לשון הרע" אין בה אלא לחזק את הטענות שהועלו במכתבי הקודם בדבר הצורך לממש את חירות הביטוי במובנה האקטיבי והרחב. על כן, הנני דוחה מכל וכל את ההאשמות המועלות בדבריך כנגד תא "תיקון", וחוזר על דרישתי לאשר לו קיום הפגנה בנושא ברחבת המזרקה.

בכבוד רב ובברכה,

אבנר פינצ'וק, עו"ד